

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☐ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA ☐ JA, GEHEEL

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Aanbieden beleidsnota BHOS aan de EK en TK

TER BESLISSING

Datum

20-06-2022

Onze Referentie

Min-BuZa.2022.186

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

22 juni (17:00)

Bijlagen

1. Beleidsnota BHOS
2. Bijlage Beleidsnota BHOS
3. Aanbiedingsbrief TK
4. Aanbiedingsbrief EK

Aanleiding

- Na de behandeling en akkoord van de MR van 24 juni a.s. biedt u uw beleidsnota Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2022 aan de Eerste en Tweede Kamer.
- Voor snelle verzending van de stukken na afloop van de MR, ontvangt u alvast de aanbiedingsbrieven ter ondertekening.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord met het aanbieden van de beleidsnota BHOS aan de Eerste en Tweede Kamer.
- Indien akkoord, graag uw ondertekening van de aanbiedingsbrieven voor de Eerste en Tweede Kamer.

Kernpunten

- Deze nieuwe BHOS-beleidsnota is een nadere uitwerking van het coalitieakkoord. Het doel van de nota is om een grotere samenhang en focus in het BHOS-beleid aan te brengen.
- U kiest met deze nota voor nieuwe accenten in het Nederlands handelsbeleid, meer focus en extra investeringen voor ontwikkelingssamenwerking op het gebied van klimaatverandering, opvang in de regio en COVID-19. Daarnaast krijgt het Nederlandse bedrijfsleven in de 14 combinatie-landen een grotere rol bij duurzaamheids- en digitaliseringstransities.
- Deze nota is tot stand gekomen na brede consultaties met verschillende departementen, het bedrijfsleven, kennisinstellingen, experts, jongeren en maatschappelijke organisaties.
- Conform de beleidslijn actieve openbaarmaking beslisnota's biedt deze beslisnota inzicht in de overwegingen, alternatieven, relevante feiten, dilemma's en risico's die tijdens de totstandkoming van de BHOS-nota de revue zijn gepasseerd.

Toelichting

Datum

20-06-2022

Onze Referentie

Min-BuZa.2022.186

- Hieronder zijn de belangrijkste beslispunten gedurende het proces toegelicht:
 1. *Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in één nota*
 2. *De planning*
 3. *Externe Consultaties*
 4. *Intensiveringen en herverdeling vanaf het verdeelartikel 5.4.*
 5. *Vormgeving van de combinatie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking*
 6. *Focus in het OS-beleid (landen- en themakeuze)*

1. Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in één nota

- In het coalitieakkoord is een aantal uitgangspunten benoemd voor het beleidsterrein BHOS, waaronder het voeren van een actief handelsbeleid, het verhogen van het OS-budget richting de internationale norm en behoud van focus in het OS-beleid. Ook is een aantal concrete toezeggingen opgenomen, zoals een gerichte Afrikastrategie en een *Global Health*-strategie. Dit vormde het vertrekpunt voor de nieuwe BHOS-nota.
- Voor BHOS geldt dat nadere (sectorale) uitwerkingen (klimaat, gezondheid, Afrika) pas vorm kunnen krijgen als de overkoepelende beleidsvisie is geschreven.
- Er zijn twee opties uitgewerkt waarbij de keuze was tussen twee afzonderlijke nota's (BH en OS) of 1 integrale nota. Bij de laatste opties is een nieuwe variant van de beleidsnota mogelijk, namelijk dat deze uit drie eigenstandige onderdelen bestaat: i) OS-deel, ii) BH-deel en iii) een nexus hulp & handel deel.
- U heeft gekozen om als politiek verantwoordelijke voor hulp en handel één nota op te stellen.
- Daarnaast laat de IOB beleidsdoorlichting zien dat synergie tussen hulp & handel niet vanzelfsprekend is en stelt dat het huidige beleid op hulp en handel deels op een andere manier ingevuld dient te worden om (meer) impact te realiseren.
- De nieuwe vorm van een BHOS-nota, die bestaat uit drie delen, biedt ruimte om zowel Buitenlandse Handel als Ontwikkelingssamenwerking afzonderlijk van elkaar uit te werken, als de synergie en coherentie tussen hulp en handel te optimaliseren in een nexus-deel.

2. De planning

- Omdat er naast de BHOS-nota ook andere strategieën worden verwacht, is het van belang geweest om een strakke planning vast te houden.
- Om deze reden is er aan de kamer toegezegd de finale versie van de BHOS-nota voor het zomerreces aan de kamer aan te bieden en na het zomerreces de andere strategieën zoals de Afrikastrategie, *Global Health* strategie, een grondstoffenstrategie en de Internationale Klimaatstrategie toe te sturen.

3. Externe Consultaties

- Het is van belang dat de nota breed gedragen wordt. Daarom is getracht zo goed mogelijk extern te consulteren binnen de gegeven strakke tijdsplanning.
- Het externe consultatieproces bestond uit verschillende onderdelen, waaronder een internetconsultatie bedoeld om brede publieke participatie mogelijk te maken.
- In aanvulling op de internetconsultatie bestond de externe consultatie uit:
 - gerichte rondetafelgesprekken;
 - strategische consultaties met ambassades en hun lokale partners, en;
 - raadpleging van de jongerenadviescommissie.

- Bij deze externe consultaties is een groot aantal deelnemers betrokken geweest afkomstig uit het bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld in NL en in partnerlanden, experts, kennisinstellingen, jongeren, multilaterale organisaties en het bredere Nederlandse publiek.

Datum

20-06-2022

Onze Referentie

Min-BuZa.2022.186

4. Intensiveringen en herverdeling vanaf het verdeelartikel 5.4.

Er is budgettaire ruimte beschikbaar die een meerjarige intensivering op basis van de BHOS-begroting mogelijk heeft gemaakt. De dekking hiervan komt uit twee bronnen:

a) de extra middelen uit het coalitieakkoord (CA)

- Het coalitieakkoord maakt duidelijk dat het extra budget (EUR 300 miljoen van 2022 t/m 2024 en structureel EUR 500 miljoen vanaf 2025) bedoeld is voor de onderwerpen COVAX/Global Health, Klimaat en Opvang in de regio.
- Op 16 februari is de concept-verdeling van de intensiveringsmiddelen aan u voorgelegd. De verdeling van middelen is mede tot stand gekomen op grond van nut/noodzaak en de verwachte absorptiecapaciteit. Hierbij is ook aan u voorgelegd 1) welke reservering voor de ODA-asieltoerekening in mindering wordt gebracht op de ODA-intensivering en 2) welke bijdrage vanaf het verdeelartikel 5.4 voor de hand lag om tot een samenhangend totaalpakket aan intensiveringen te komen.
- Op 4 maart bent u akkoord gegaan met een verdeling van de intensiveringsmiddelen uit het CA. Deze verdeling is inmiddels ook budgettair verwerkt in de eerste suppletoire begroting. Deze verdeling is als volgt:

(bedrag x EUR 1 miljoen)	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbare ODA middelen	146	123	87	280	279
Aanvulling van verdeelartikel 5.4	4	27	63	20	21
Totaal	150	150	150	300	300
Onderverdeling					
<i>opvang in de regio</i>	70	70	70	120	120
<i>COVAX/Global health</i>	50	50	50	50	50
<i>Klimaat</i>	30	30	30	130	130

b) beschikbaar budget vanaf het verdeelartikel 5.4.

- Als gevolg van de opleving van de Nederlandse economie na de teruggang vanwege COVID is het ODA-budget gegroeid. Daardoor is de buffer op artikel 5.4 toegenomen waardoor er meerjarig ruimte is om te gebruiken voor OS-programma's. Na verdeling blijft er op de buffer naar verwachting voldoende ruimte om eventuele tegenvallers in de economie (vanwege de BNI-koppeling) en de asieltoerekening op te vangen. Hierover is overeenstemming met MinFIN.
- Beleidsdirecties is gevraagd om voor de voorziene ruimte voorstellen te doen. In deze voorstellen is een goede samenhang met de BHOS-nota gewaarborgd en is rekening gehouden met de gevolgen van de oorlog in Oekraïne.
- Op 15 april bent u geïnformeerd over de voorgestelde budgettaire verdeling n.a.v. de voorstellen van de beleidsdirecties en heeft u de volgende budgettaire herverdeling vanaf het verdeelartikel 5.4 goedgekeurd:

bedrag x EUR miljoen	2023	2024	2025	2026	2027 ev
Humanitaire hulp	150	150	150	150	150
Opvang in de regio	75	75	75	75	75
Global health	56	60	65	75	80
Voedselzekerheid	50	75	100	100	100

Combinatie handel, investeringen & OS	84	115	125	180	190	•
Klimaat	35	70	100	135	160	
Multilateraal	70	70	70	70	70	
Totaal	520	615	685	785	825	

Datum
20-06-2022

Onze Referentie
Min-BuZa.2022.186

Deze budgettaire verdeling vormt de basis voor zowel de nieuwe BHOS-nota als de BHOS-begroting 2023.

- De nota presenteert beide (dus CA middelen en herverdeling vanaf 5.4) gezamenlijk in één tabel. De CA-middelen zijn bij voorjaarsnota overgeheveld naar de BHOS-begroting. De herverdeling vanaf 5.4 wordt budgettair verwerkt in de begroting 2023.
- Het budget op het verdeelartikel 5.4 is gebaseerd op de ramingen in het Centraal Economisch Plan van het CPB bij voorjaarsnota. De cijfers in de begroting 2023 zullen zijn gebaseerd op de Macro Economische Verkenning van het CPB die kort voor Prinsjesdag verschijnt. Afhankelijk van de ontwikkeling van het ODA-budget kan dat leiden tot aanpassingen in deze budgettaire verdeling.
- Op Prinsjesdag zal de Kamer ook nadere informatie ontvangen vanwege de eisen die de Comptabiliteitswet (CW 3.1) aan beleidsrijke intensiveringen stelt. Die bevatten meer details over de voorgenoemde OS-inzet. U ontvangt deze ruim voor Prinsjesdag.

5. Uitwerking combinatie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

- Vertrekpunt was de Beleidsdoorlichting over artikel 1 van de BHOS-begroting. Op basis van de conclusies en aanbevelingen is met u een aantal uitgangspunten doorgenomen, zoals het belang van focus op lage middeninkomenslanden vanwege hun relatieve verdien capaciteit, aansturing vanuit beide beleidsterreinen, samenwerken met Nederlandse bedrijven als partner in ontwikkeling op terreinen waar Nederland internationaal meerwaarde te bieden heeft en het continueren van de inzet op duurzame handel met en in ontwikkelingslanden.
- U heeft daarbij aangegeven bij voorkeur in te willen zetten op resultaten vanuit lopende initiatieven en geen nieuwe instrumenten te willen starten, omdat dit binnen afzienbare tijd niet tot resultaten leidt en de nodige instrumenten afgelopen regeerperioden reeds zijn ontwikkeld (DGGF en Invest International). Derhalve is ook gekozen voor een lijst van combinatielanden waar al initiatieven met Nederlandse bedrijven lopen. Oekraïne is hier op uw aanwijzing aan toegevoegd, vanwege de wederopbouw die de komende jaren nodig zal zijn.
- U gaf aan om door gecombineerd beleid te voeren oplossingen te willen bevorderen voor twee internationale transitie, die voor zowel Nederland als voor ontwikkelingslanden een belangrijke uitdaging vormen: verduurzaming en digitalisering.
- Wat betreft het publieke infrastructuurprogramma DRIVE, waarvan de nieuwe fase van 5 jaar voor besluitvorming voorlag, heeft u aangegeven indachtig eerder genoemde uitgangspunten en vanuit de OS-doelstelling te willen inzetten op het vergroten van het Nederlandse aandeel in de uitvoering, binnen de kaders van lokale aanbestedingsregels, met de nadruk op innovaties die de groene transitie bevorderen. U heeft een streefcijfer van 70% projecten voor Nederlandse uitvoerders bepaald, waarbij u het belang van zowel het Nederlandse als het lokale MKB heeft benadrukt.

6. Focus in het OS-beleid (landen- en themakeuze)

- Landenkeuze OS: In het coalitieakkoord staat het belang van focus houden in het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid voorop. De ingeslagen weg van de drie focusregio's (MENA, Sahel en de Hoorn van Afrika) wordt daarom doorgezet.
- Een aantal landen uit de vorige lijst is verplaatst van de specifieke OS-landenlijst naar de landenlijst van combinatie-landen (zoals Nigeria, Senegal en Marokko).
- Besloten is om een beperkt aantal landen geheel te laten vervallen (zoals Algerije, Mauritanië, en Libië), omdat in deze landen de Nederlandse inzet te klein is om impact te hebben. We kijken wel naar deze landen in het kader van migratiesamenwerking en voor wat betreft Libië staat ook het *private sector development* instrumentarium open.
- De indeling van ontwikkelingssamenwerkingslanden is nu:
 - Landen met een brede OS-relatie: Mali, Niger, Burkina Faso, Jemen, Palestijnse gebieden, Oeganda, Ethiopië, Zuid-Soedan, Soedan, Burundi, Mozambique, Benin. Deze landen zijn lage inkomenslanden volgens de Wereldbank-indeling en kennen grote uitdagingen om de SDG's te behalen. NL zet in deze landen in op meerdere thema's.
 - Landen met een OS-inzet op specifieke doelen: Bangladesh, Egypte, Kenia, Jordanië, Libanon, Irak, Afghanistan, Somalië, Tsjaad, Tunesië. Deze landen zijn middeninkomenslanden volgens de Wereldbank. Deze landen kennen specifieke uitdagingen waar Nederland op grond van historie en expertise een toegevoegde rol kan spelen. Nederland richt zich in deze landen op een beperkt aantal thema's.
- Themakeuze OS: Vanuit de wens om focus te houden in het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid heeft u besloten om de onderwijsinzet meer te richten op het versterken van beroeps- en hoger onderwijs om jongeren beter voor te bereiden op de lokale arbeidsmarkt. Dit is een prioriteit voor Afrikaanse jongeren. Programma's worden beter afgestemd op de behoefte in Afrikaanse landen en op de gekozen thema's binnen het BHOS-beleid ten aanzien van dat land. Als gevolg van deze verscherpte focus eindigt de Nederlandse bijdrage aan mondiale programma's die investeren in basisonderwijs na afloop van de huidige contracten. NB: Nederland blijft wel investeren in basisonderwijs in het kader van opvang in de regio.

Datum

20-06-2022

Onze Referentie

Min-BuZa.2022.186